

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla, soudce Mgr. Jana Šmakala a soudkyně Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobce: **A. S.**
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem,
sídlem Opletalova 1417/25, Praha,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného v řízení vedeném žalovaným pod sp. zn. OAM-7516/PP-2019 spočívající v nevydání osvědčení o oprávněnosti pobytu na území ČR ve formě vízového štítku,

takto:

- I. Řízení se zastavuje.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se z účtu Krajského soudu v Plzni vrací část zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 1 000 Kč k rukám advokáta Mgr. Petra Václavka, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Žalobce požádal o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU. Jeho žádost žalovaný rozhodnutím č. j. OAM-7516-47/PP-2019 ze dne 6. 6. 2022 zamítl, neboť žalobce nebyl rodinným příslušníkem občana EU. Následné odvolání žalobce Komise ve věcech pobytu cizinců zamítla, rovněž byla zamítnuta i žaloba podaná u Krajského soudu v Plzni. Žalobce se dále proti rozsudku zdejšího soudu bránil kasační stížností, které Nejvyšší správní soud usnesením č. j. 1 Azs 41/2023-41 ze dne 18. 4. 2023 přiznal odkladný účinek. V řízení o žádosti žalobce vedené žalovaným pod sp. zn. OAM-7516/PP-2019 tak požádal žalobce dne 17. 5. 2023 žalovaného o vydání osvědčení o oprávněnosti pobytu na území ČR ve formě vízového štítku dle § 87y zákona o pobytu cizinců. Podle žalobce mu po dobu řízení o kasační stížnosti svědčila fikce pobytového oprávnění.
2. Žalovaný sdělil, že žalobce není rodinným příslušníkem občana EU. Nadto řízení o jeho žádosti již bylo pravomocně ukončeno. Fikce pobytového oprávnění žalobci zanikla, neboť došlo k úmrtí vazební osoby ještě před vydáním rozhodnutí komise. Přiznání

odkladného účinku kasační stížnosti na věci nic neměnilo, neboť důsledkem pravomocného rozhodnutí komise nebyl zánik fikce pobytového oprávnění žalobce. Osvědčení tudíž žalobci nemohlo být vydáno.

3. Proti postupu žalovaného žalobce brojil žalobou na ochranu proti nečinnosti s tím, že v řízení o této žalobě je možné se bránit proti nevydání osvědčení.
4. Dne 17. 8. 2023 vzal žalobce žalobu v celém rozsahu zpět s tím, že Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 1 Azs 41/2023-75 ze dne 20. 7. 2023 zamítl jeho kasační stížnost. Není tedy již možné vydat osvědčení o oprávněnosti pobytu na území ČR ve formě vízového štítku dle § 87y zákona o pobytu cizinců. Žalobce zároveň požádal o přiznání náhrady nákladů řízení podle § 60 odst. 3 soudního řádu správního („s. ř. s.“), případně podle § 60 odst. 8 s. ř. s.

Rozhodnutí o žádosti jako pozdější chování žalovaného, které znemožňuje vydat osvědčení

5. Soud řízení o žalobě zastavil podle § 47 písm. a) s. ř. s., neboť žalobce vzal žalobu zpět. Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. účastníci řízení zásadně nemají právo na náhradu nákladů řízení. Vzal-li však žalobce žalobu zpět pro pozdější chování žalovaného, má proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení.
6. Soudní řád správní neobsahuje v druhé větě § 60 odst. 3 požadavek důvodnosti podaného návrhu, jako to činí § 146 odst. 2 o. s. ř. To však neznamená, že by otázka důvodnosti návrhu byla zcela bez významu (srov. rozsudek NSS č. j. 1 Ans 4/2008-62 ze dne 25. 6. 2008). I v soudním řízení správním je třeba hodnotit, zda je zpětvzetí návrhu v příčinné souvislosti s jednáním žalovaného („pro pozdější chování žalovaného“), a to nejen čistě procesně ve vztahu k petitu žaloby, ale též ve vztahu k žalobním tvrzením. Příčinná souvislost je dána tehdy, je-li toto pozdější chování žalovaného skutečně odůvodněno podanou žalobou. Není postačující, že odpůrce učinil úkon, v jehož důsledku byl nastolen stav požadovaný návrhem na zahájení řízení, jestliže samotný návrh vznik takového stavu neopodstatňoval (srov. usnesení KS v Praze č. j. 54 A 164/2018-100 ze dne 2. 9. 2020).
7. To neznamená, že by soud měl pro účely procesního rozhodnutí, nadto o nákladech řízení, posuzovat věc samotnou. Nemůže ovšem ani opomíjet okolnosti svědčící o tom, že jednání žalovaného a zpětvzetí žaloby postrádají věcnou souvislost [v poměrech civilního soudnictví srov. ilustrativní nálezy sp. zn. III. ÚS 3592/16 ze dne 17. 1. 2017 (N 14/84 SbNU 167) či nálezy sp. zn. III. ÚS 3447/15 ze dne 8. 8. 2017 (N 141/86 SbNU 411)].
8. Již dříve soud konstatoval, že procesní režim souzené věci je asymetrický v tom smyslu, že osvědčení je podle § 87y zákona o pobytu cizinců možné vydat toliko do vydání rozhodnutí o žádosti či do jeho právní moci (srov. usnesení KS v Plzni č. j. 55 A 76/2022-41 ze dne 27. 3. 2023). Tím je vztah mezi jednáním žalovaného a žalobou rozvolněn – mezi žalobním tvrzením, případnou opodstatněností žaloby a rozhodnutím o žádosti není žádná přímá souvislost.
9. V nynější věci je asymetričnost tohoto vztahu prohloubena tím, že žalovaný již dříve o žádosti rozhodl ze dne 6. 6. 2022. Žalobce dovozoval povinnost žalovaného vydat vízový štítek z toho, že Nejvyšší správní soud ve věci týkající se samotné žádosti přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Povinnost žalovaného vydat vízový štítek tak (podle žalobce)

závisí na tom, zda trvá či netrvá odkladný účinek kasační stížnosti, což je mimo dispozici žalobce i žalovaného.

10. Soud proto dospěl k závěru, že § 60 odst. 3 s. ř. s. je v obdobných případech asymetrické právní úpravy postupu správního orgánu třeba vykládat širěji: klást důraz především na otázku důvodnosti původní žaloby a potlačit význam pozdějšího chování žalovaného. Jinými slovy, důvodnost podané žaloby pro rozhodnutí o nákladech řízení je třeba posuzovat zejména podle její opodstatněnosti v hmotném právu, nikoliv podle obsahu pozdějšího chování žalovaného.

Opodstatněnost žaloby

11. Řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti spočívající v nevydání osvědčení je specifické v tom, že se jím lze domáhat vydání osvědčení o konkrétním obsahu (srov. rozsudky NSS č. j. 5 Azs 34/2019-23 ze dne 18. 6. 2021, MS v Praze č. j. 18 A 2/2022-36 ze dne 14. 3. 2022). V případě opodstatněnosti žaloby tak soud nepřikazuje správnímu orgánu rozhodnout, resp., vydat osvědčení, ale na základě posouzení otázek procesního i hmotného práva mu přikazuje vydat osvědčení o oprávněnosti pobytu na území ČR ve formě vízového štítku dle § 87y zákona o pobytu cizinců.
12. Vízový štítek podle § 87y zákona o pobytu cizinců je osvědčením, které lze vydat před rozhodnutím o žádosti za situace, kdy žadatel splňuje řadu hmotněprávních podmínek, které jsou podstatné i pro rozhodnutí o samotné žádosti. V rámci dočasných úkonů tedy dochází k „předposouzení“ otázek rozhodných i pro samotné povolení k přechodnému pobytu. V první řadě musí být žadatel o vydání osvědčení rodinným příslušníkem občana EU (srov. rozsudek NSS č. j. 5 As 121/2011-60 ze dne 23. 8. 2013).
13. Ve věci žádosti žalobce o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU soud již rozhodoval: v rozsudku č. j. 55 A 60/2022-75 ze dne 20. 2. 2023 dospěl k závěru, že žalobce nebyl rodinným příslušníkem občana EU. Otázka rozhodná pro samotné povolení k přechodnému pobytu tedy již byla zdejším soudem vyřešena, na čemž odklad právní moci usnesením Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 41/2023-41 nic nemění.
14. Jestliže soud rozhodnou otázku posoudil přímo ve vztahu k žalobci a ve věci samé, nemůže se v nynější procesní situaci od tohoto posouzení odchýlit při „předposouzení“ stejné otázky. Žalobce zkrátka není rodinným příslušníkem občana EU, nebyl jím ani před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o odkladném účinku kasační stížnosti, ani později. Nebyly tedy splněny podmínky pro vydání vízového štítku a žalovaný jej nemohl vydat.
15. K jinému závěru nelze dospět ani na základě tvrzení žalobce, že vízový štítek mu měl být vydán přímo na základě obsahu usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 41/2023-41. Jakkoliv Nejvyšší správní soud v odůvodnění tohoto usnesení vychází z toho, že je třeba zabránit újmě v podobě vycestování žalobce, nijak blíže své úvahy neodůvodnil. V rozhodovací činnosti je přitom ustáleno, že vycestování není přímým právním následkem rozhodnutí, které bylo předmětem řízení ve věci sp. zn. 55 A 60/2022 a 1 Azs 41/2023, zejména pak jeho výroku stanovujícího lhůtu k vycestování z území ČR (srov.

rozsudky NSS č. j. 8 Azs 303/2019-49 ze dne 27. 10. 2021, č. 4281/2022 Sb. NSS, č. j. 7 Azs 269/2022-27 ze dne 8. 10. 2022 a č. j. 3 Azs 235/2022-27 ze dne 18. 11. 2022).

16. Pokud tedy Nejvyšší správní soud míní v rámci dočasné úpravy poměrů zabránit újmě vycestování, která žalobci podle aktuální judikatury *prima facie* nehrozila, je to výsledek jeho uvážení, které krajskému soudu nepřísluší hodnotit. Je však zřejmé, že důvody rozhodnutí Nejvyššího správního soudu samy o sobě nezakládají žalobci autonomní pobytové oprávnění či nárok na vydání vízového štítku. Takový přímý nárok by žalobci mohl plynout toliko z výroku o konkrétním předběžném opatření podle § 38 s. ř. s., který však v usnesení č. j. 1 Azs 41/2023-41 obsažen není (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 8 Azs 339/2019-38 ze dne 16. 6. 2020, č. 4039/2020 Sb. NSS, odst. 48–50).

Závěr

17. Žaloba byla zjevně neopodstatněná, a to již v době svého podání. Její zpětvzetí nemá žádnou věcnou souvislost s pozdějším jednáním žalovaného či Nejvyššího správního soudu.
18. Žalobce tedy pojmově nemohl mít žádný úspěch ve smyslu § 60 odst. 8 s. ř. s. Náhrada nákladů řízení jeho účastníkům nenáleží podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. Jelikož soud řízení zastavil před prvním jednáním, vrátí žalobci část zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 1 000 Kč podle § 10 odst. 3 věty první zákona o soudních poplatcích.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřípustná (§ 104 odst. 2 s. ř. s.).

Plzeň 21. srpna 2023

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu